

มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับลำไย

1 ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติฉบับนี้ ครอบคลุมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับลำไยในทุกขั้นตอนการผลิตที่ดำเนินการในระดับสวน เพื่อให้ได้ผลิตผลลำไยที่ปลอดภัยจากศัตรูพืช ปลอดภัยและเหมาะสมต่อการบริโภคผลสด

1.2 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับลำไยนี้ ให้ใช้ร่วมกับมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง ลำไย

2 บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาตินี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 ลำไย (Longans) หมายถึง ผลไม้ที่ผลิตเป็นการค้าที่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า “*Dimocarpus longan* Lour.” อยู่ในวงศ์ Sapindaceae สำหรับการบริโภคสด

2.2 วัตถุอันตราย หมายถึง วัตถุดังต่อไปนี้

- วัตถุระเบิดได้
- วัตถุไวไฟ
- วัตถุออกซิไดซ์และวัตถุเปอร์ออกไซด์
- วัตถุมีพิษ
- วัตถุที่ทำให้เกิดโรค
- วัตถุที่มีอันตราย
- วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
- วัตถุกัดกร่อน
- วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง
- วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็เคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์

พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม

2.3 วัตถุประสงค์รายทางการเกษตร หมายถึง วัตถุประสงค์รายที่กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุประสงค์ราย ออกตามความในพระราชบัญญัติ วัตถุประสงค์ราย พ.ศ. 2535

2.4 ผลลำไยแก่ได้ที่ หมายถึง ผลลำไยที่ผลขยายตัวเต็มที่ ผิวเปลือกเกลี้ยง และมีรสชาติเหมาะสมกับการบริโภคสด เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

3 ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีตรวจประเมิน

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีตรวจประเมิน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับลำไย ให้เป็นไปตาม ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีตรวจประเมิน

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
1. แหล่งน้ำ	- น้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อน	- ตรวจพินิจสภาพแวดล้อม หากอยู่ในสภาวะเสี่ยงให้ตรวจสอบคุณภาพน้ำ
2. พื้นที่ปลูก	- ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุประสงค์รายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค	- ตรวจพินิจสภาพแวดล้อม หากอยู่ในสภาวะเสี่ยงให้ตรวจสอบคุณภาพดิน
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	- หากมีการใช้ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร หรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- ตรวจสอบสถานที่เก็บรักษาวัตถุอันตรายทางการเกษตร - ตรวจสอบที่กข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร - กรณีที่มีหลักฐานว่ามีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรไม่ถูกต้องให้สุ่มวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลิตภัณฑ์
4. การจัดการเพื่อให้ปลอดจากศัตรูพืช	- มีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูลำไยได้แก่ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย โรคราน้ำฝน โรคผลเน่าและศัตรูพืชชนิดอื่นบนต้น และมีการป้องกันกำจัดเมื่อสำรวจพบในปริมาณที่มีความ	- ตรวจสอบที่กการสำรวจศัตรูลำไย - ตรวจสอบที่กข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
	<p>เสี่ยงต่อความเสียหายในระดับเศรษฐกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลที่เก็บเกี่ยวแล้วหากพบศัตรูพืชติดปนมา ต้องคัดแยกออกต่างหาก ไม่คละปน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจพินิจผลการคัดแยก
<p>5. การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติการ หลังการเก็บเกี่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องเก็บเกี่ยวลำไยที่แก่ได้ที่เหมาะสมกับพันธุ์ และแหล่งปลูก - ภาชนะ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผล และคุณภาพในการเก็บรักษา รวมทั้งการปนเปื้อน ที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค - มีการคัดขนาดและตัดแต่งช่อผล เพื่อให้ผลในแต่ละช่อมีขนาดสม่ำเสมอ โดยให้มีผลที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่าขนาดผลเฉลี่ยในชั้นขนาดที่กำหนดได้ไม่เกิน ร้อยละ 20 สำหรับลำไยช่อ และไม่เกินร้อยละ 10 สำหรับลำไยผลเดี่ยว - มีการแต่งก้านช่อผลให้ก้านช่อยาวไม่เกิน 15 เซนติเมตร นับจากผลสุดท้ายของช่อ สำหรับลำไยช่อ และสำหรับลำไยผลเดี่ยวต้องตัดให้เหลือขั้ว แต่ความยาวไม่เกิน 5 มิลลิเมตร โดยขั้วผลต้องไม่ฉีกขาด 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจพินิจลักษณะผล - ตรวจพินิจอุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ ชั้นตอน และวิธีการเก็บเกี่ยว - ตรวจพินิจผลที่เก็บเกี่ยวและคัดขนาดแล้ว - ตรวจพินิจผลที่ตัดแต่งแล้ว
<p>6. การพักผลิตผล และการขนย้ายในสวน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บริเวณพักผลิตผลต้องสะอาดมีอากาศถ่ายเทได้ดี และสามารถป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งแปลกปลอม วัตถุอันตรายและสัตว์พาหะนำโรค - อุปกรณ์และพาหะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค - การขนย้ายผลิตผลต้องถูกสุขลักษณะและไม่ทำให้เกิดผลเสียหาย 	<p>ตรวจพินิจบริเวณพักผลิตผลและอุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ และชั้นตอนวิธีการขนย้าย</p>

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
7. การบันทึกข้อมูล	- ต้องมีการบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูลำไย และการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร โดยมีสาระสำคัญครบถ้วนตามตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลในภาคผนวก ก	- ตรวจสอบผลการบันทึกข้อมูล

4 คำแนะนำหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับลำไย

คำแนะนำหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับลำไยนี้ มีไว้เพื่อใช้แนะนำเกษตรกรให้มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตลำไยที่ดำเนินการในระดับสวน เพื่อให้ได้ผลิตผลลำไยที่ปลอดจากศัตรูพืช ปลอดภัยและเหมาะสมต่อการบริโภค ซึ่งมีรายละเอียดอธิบายไว้ในภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

คำแนะนำหลักการปฏิบัติการทางการเกษตรที่ดีสำหรับลำไย

1 บทนิยาม

- 1.1 สุขลักษณะสวน หมายถึง สภาวะและมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นในกระบวนการผลิตในสวน เพื่อให้ผลิตผลที่ได้จากสวน มีความปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับการบริโภค
- 1.2 แปลงปลูก หมายถึง บริเวณการผลิตที่มีอาณาเขตไม่ต่อเนื่อง หรือต่อเนื่องกับพื้นที่ผลิตอื่นที่มีการจัดการกระบวนการผลิตแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ทั้งการจัดการปัจจัยการผลิต การจัดทำแผนการดูแลรักษา และการจัดการบุคลากรในแปลงปลูก

2 การจัดการด้านต่าง ๆ ในหลักการปฏิบัติการทางการเกษตรที่ดี

2.1 การจัดการสุขลักษณะสวน

2.1.1 จัดทำประวัติสวนและการใช้ประโยชน์ที่ดินในสวน

2.1.1.1 มีการจัดทำข้อมูลประจำแปลงปลูก โดยระบุชื่อเจ้าของสวน สถานที่ติดต่อ ชื่อผู้ดูแลแปลงปลูก (ถ้ามี) สถานที่ติดต่อ ที่ตั้งแปลงปลูก แผนผังที่ตั้งแปลงปลูก แผนผังแปลงปลูก ชนิดพืชและพันธุ์ที่ปลูก ประวัติการใช้ที่ดินย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี และรายละเอียดอื่นๆ ตามตัวอย่างแบบบันทึกที่ 1 (ข้อมูลทั่วไปของเจ้าของสวน)

2.1.1.2 ในกรณีสถานที่ปลูกอยู่ใกล้หรืออยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมหรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิตควรมีการวิเคราะห์ดิน เพื่อตรวจสอบคุณภาพดิน และการปนเปื้อนจากวัตถุอันตรายอย่างน้อย 1 ครั้งโดยเก็บตัวอย่างดิน เพื่อส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการ หรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลตามตัวอย่างแบบบันทึกที่ 2 (ผลการวิเคราะห์ดินและน้ำ) รวมทั้งเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์ดินไว้เป็นหลักฐาน

2.1.2 แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ

2.1.2.1 น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิต ควรเป็นน้ำที่มาจากแหล่งน้ำที่ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน และน้ำมีคุณภาพเหมาะสมกับการใช้ในการเกษตร ต้องไม่ใช้น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตราย กรณี

- จำเป็นต้องใช้ ต้องมีหลักฐานหรือข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่าน้ำนั้นได้ผ่านการบำบัดน้ำเสียมาแล้ว และสามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิตได้
- 2.1.2.2 ควรมีการเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิต ส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อนและบันทึกรายละเอียดตามตัวอย่างแบบบันทึกที่ 2 (ผลการวิเคราะห์ดินและน้ำ) รวมทั้งเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์น้ำไว้เป็นหลักฐาน
- 2.1.2.3 แหล่งน้ำสำหรับการเกษตรไม่ควรเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำลายสิ่งแวดล้อม
- 2.1.3 การเก็บรักษาวัตถุดิบทรายทางการเกษตร
- 2.1.3.1 จัดเก็บวัตถุดิบทรายทางการเกษตรชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิตในสถานที่มิดชิด ปลอดภัยป้องกันแดดและฝนได้ และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
- 2.1.3.2 แยกสถานที่เก็บวัตถุดิบทรายทางการเกษตรไม่ให้อยู่ใกล้ที่พักอาศัย และสถานที่ประกอบอาหาร ไม่อยู่ในบริเวณต้นน้ำ หรือบริเวณที่มีน้ำไหลผ่าน เพื่อป้องกันสารเคมีปนเปื้อนในแหล่งน้ำ
- 2.1.3.3 วัตถุดิบทรายทางการเกษตรแต่ละชนิดต้องจัดเก็บในภาชนะปิดมิดชิด แสดงป้ายให้ชัดเจนและแยกเก็บเป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนระหว่างปุ๋ย สารควบคุมการเจริญเติบโตพืช และอาหารเสริมต่าง ๆ สำหรับพืช วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่เปิดใช้แล้วห้ามถ่ายออกจากภาชนะบรรจุเดิม
- 2.1.3.4 สถานที่เก็บวัตถุดิบทรายทางการเกษตรต้องมีเครื่องมือและวัสดุป้องกันอุบัติเหตุอย่างครบถ้วน เช่น น้ำยาล้างตา น้ำสะอาด ทราบ และอุปกรณ์ดับเพลิง เป็นต้น
- 2.1.3.5 ต้องไม่มีชนิดของวัตถุดิบทรายที่ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 เก็บรักษาอยู่ในสถานที่เก็บสารเคมี หรือภายในสวน
- 2.1.4 การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 2.1.4.1 ห้ามใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้
- 2.1.4.2 อ่านฉลากคำแนะนำ เพื่อให้ทราบคุณสมบัติ และวิธีการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง
- 2.1.4.3 ผู้ประกอบการ และแรงงานที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรรู้จักศัตรูลำไย ชนิดและอัตราการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร การเลือกใช้เครื่องพ่นและอุปกรณ์หัวฉีด รวมทั้งวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง โดยต้องตรวจสอบเครื่องพ่นสารให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานตลอดเวลา เพื่อป้องกันสารพิษเปื้อนเสื้อผ้าและร่างกายของผู้ปฏิบัติงาน ต้องสวมเสื้อผ้า

อุปกรณ์ป้องกันสารพิษ ได้แก่ หน้ากากหรือผ้าปิดจมูก ถุงมือ หมวก และสวมรองเท้าเพื่อป้องกันอันตรายจากสารพิษ

- 2.1.4.4 ตวงสารเคมีลงในถังผสมสารเคมี ปรับปริมาตรน้ำตามความเข้มข้นของสาร คนสารให้เป็นเนื้อเดียวกันก่อนนำไปพ่น ควรพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตรในช่วงเช้าหรือเย็นขณะลมสงบ หลีกเลี่ยงการพ่นในเวลาแดดจัดหรือลมแรง และขณะปฏิบัติงานผู้พ่นต้องอยู่เหนือลมตลอดเวลา
- 2.1.4.5 เตรียมวัตถุอันตรายทางการเกษตรและใช้ให้หมดในคราวเดียว ไม่ควรเหลือติดค้างในถังพ่น
- 2.1.4.6 เมื่อใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรหมดแล้ว ให้ล้างภาชนะบรรจุสารเคมีด้วยน้ำ 2-3 ครั้ง เทน้ำลงในถังพ่นสารปรับปริมาตรน้ำตามต้องการก่อนนำไปพ่นป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 2.1.4.7 หลังการพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตรทุกครั้ง ผู้พ่นต้องอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที เสื้อผ้าที่สวมใส่ขณะพ่นสารต้องนำไปซักให้สะอาดทุกครั้ง
- 2.1.4.8 ต้องหยุดใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวตามช่วงเวลาที่ระบุไว้ในฉลากกำกับการใช้
- 2.1.4.9 วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ไม่สามารถใช้ได้หมดในคราวเดียว ให้ปิดฝาภาชนะบรรจุให้สนิทเมื่อเลิกใช้ และเก็บในสถานที่เก็บสารเคมี
- 2.1.5 ความสะอาดปลอดภัยและการกำจัดของเสียและวัสดุเหลือใช้
- 2.1.5.1 ภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว ต้องทำให้ซำรุดเพื่อป้องกันการนำกลับมาใช้ แล้วนำไปทิ้งในสถานที่ที่จัดสำหรับทิ้งภาชนะบรรจุสารเคมีโดยเฉพาะ หรือทำลายโดยการฝังดิน ห่างจากแหล่งน้ำ ให้มีความลึกมากพอที่สัตว์ไม่สามารถคุ้ยขึ้นมาได้ และห้ามเผาทำลาย
- 2.1.5.2 กิ่งพืชที่มีโรคเข้าทำลายต้องเผาทำลายนอกแปลงปลูก
- 2.1.5.3 เศษพืชหรือกิ่งที่ตัดแต่งจากต้นและไม่มีโรคเข้าทำลาย สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสดได้
- 2.1.5.4 แยกประเภทของขยะให้ชัดเจน เช่น กระดาษ กล่องกระดาษ พลาสติก แก้ว น้ำมัน สารเคมี และเศษซากพืช เป็นต้น รวมทั้งควรมีถังขยะให้เป็นระเบียบ หรือระบุจุดทิ้งขยะให้ชัดเจน
- 2.2 การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร
- 2.2.1 จัดทำรายการและการจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร
- 2.2.2.1 มีอุปกรณ์การเกษตรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

2.2.2.2 สถานที่เก็บรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร ควรเป็นสัดส่วน ปลอดภัย ง่ายต่อการนำไปใช้งาน มีป้ายแสดงไว้ชัดเจน พร้อมทั้งจัดทำแผนการตรวจบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรทุกชิ้น

2.2.2 การตรวจสอบสภาพและการซ่อมบำรุง

2.2.2.1 มีการตรวจสอบสภาพเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์การเก็บเกี่ยว ก่อนนำออกไปใช้งาน และต้องทำความสะอาดทุกครั้งหลังใช้งานเสร็จแล้ว และก่อนนำไปเก็บในสถานที่เก็บ

2.2.2.2 มีการตรวจสอบบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร ตามแผนการบำรุงรักษาที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งบันทึกผลการตรวจสอบทุกครั้ง

2.2.2.3 เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุและขนส่งผลิตภัณฑ์ต้องมีการทำความสะอาดทุกครั้งก่อนนำไปใช้งาน และเมื่อใช้งานเสร็จแล้วต้องทำความสะอาดก่อนนำไปเก็บ

2.2.2.4 เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรที่ต้องอาศัยความเที่ยงตรงในการปฏิบัติงาน เช่น หัวฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ต้องมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่ามี ความคลาดเคลื่อนต้องดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนใหม่ เพื่อให้อุปกรณ์ดังกล่าว มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานเมื่อนำมาใช้ใช้งาน

2.3 การจัดการปัจจัยการผลิต

2.3.1 จัดทำรายการปัจจัยการผลิตและแหล่งที่มา จัดทำรายการและรายละเอียดเฉพาะของปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ พันธุ์ ปุ๋ย วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้ในกระบวนการผลิต พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายการ ปริมาณ วัน เดือน ปี ที่จัดซื้อจัดหา และบันทึกข้อมูลตามตัวอย่างแบบบันทึกที่ 3 (รายการและรายละเอียดปัจจัยการผลิต)

2.4 การจัดการในขั้นตอนการผลิต

2.4.1 การจัดการเพื่อให้ผลลำไยในแต่ละช่อมีขนาดใหญ่และสม่ำเสมอ

2.4.1.1 เตรียมความพร้อมดินหลังการเก็บเกี่ยว

- (i) การใส่ปุ๋ยหลังการเก็บเกี่ยว ควรมีการประเมินความพร้อมดินหลังจากเก็บเกี่ยวผลิตผลลำไยและเมื่อต้นลำไยแตกใบอ่อนแล้ว เพื่อให้ปุ๋ยตามลักษณะการเติบโตของต้นตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และให้จัดทำบันทึกการใช้ปุ๋ย ตามตัวอย่างแบบบันทึกที่ 4 (ข้อมูลปุ๋ยและสารอื่น ๆ เพื่อเร่งการเจริญเติบโต)

- (ii) การตัดแต่งกิ่ง ควรตัดแต่งกิ่งต้นลำไย ตามลักษณะอายุของต้น เพื่อให้ลำต้นได้รับแสงสว่างมากขึ้นและเพื่อทำลายแหล่งหลบซ่อนของศัตรูลำไย
- (iii) การให้น้ำช่วงเตรียมความพร้อมต้นหลังเก็บเกี่ยวมักอยู่ในช่วงฤดูฝน ซึ่งน้ำมีปริมาณเพียงพอต่อการพัฒนาความพร้อมของต้น หากฝนทิ้งช่วงเกินกว่า 7 วัน ควรให้น้ำในอัตรา ร้อยละ 60 ของอัตราการระเหยน้ำจากภาชนะน้ำชนิด A
- (iv) การป้องกันกำจัดศัตรูลำไยในระยะเตรียมความพร้อมของต้น ศัตรูลำไยที่สำคัญ เช่น หนอนชอนใบ หนอนเจาะกิ่ง ไรสีขา โรคราน้ำฝนหรือโรคผลเน่าและใบไหม้ และโรคพุ่มไม้กวาดให้ดำเนินการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูลำไยดังกล่าว ตามคำแนะนำภาคผนวก ค (ตัวอย่างศัตรูลำไยที่ควรเฝ้าระวังและวิธีการสำรวจ) และหากตรวจพบในปริมาณที่เป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจ ให้ป้องกันกำจัดตามคำแนะนำของทางราชการ รวมทั้งบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกตามภาคผนวก ก (ตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูลำไยและการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร)

2.4.1.2 ควบคุมปริมาณดอกและผล

- (i) การชักนำลำไยให้ออกดอกโดยธรรมชาติ ควรดำเนินการเมื่อต้นลำไยมีความสมบูรณ์ของใบมากกว่าร้อยละ 60 หลังการเก็บเกี่ยวและเตรียมความพร้อมของต้น โดยพิจารณา จากใบซึ่งสมบูรณ์เต็มทีและแก่จัดแล้ว ให้งดการให้น้ำและปล่อยให้ต้นลำไยกระทบช่วงที่อุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส ต่อเนื่องกันมากกว่า 14 วัน เพื่อกระตุ้นการออกดอก
- (ii) การชักนำลำไยให้ออกดอกโดยการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการ และมีการบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกตามภาคผนวก ก (ตัวอย่างแบบบันทึก ข้อมูลการสำรวจศัตรูลำไยและการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร)
- (iii) การดูแลป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ทำลายช่อดอก ศัตรูที่สำคัญ ได้แก่ มวนลำไย ให้สำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชดังกล่าว ตามภาคผนวก ค (ตัวอย่างศัตรูลำไยที่ควรเฝ้าระวังและวิธีการสำรวจ) หากตรวจพบในปริมาณที่เป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจ ให้ป้องกันกำจัดตามคำแนะนำของทางราชการ และให้บันทึกข้อมูลในแบบบันทึกตามภาคผนวก ก (ตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูลำไยและการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร)

2.4.1.3 การจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนารูปแบบของผล

- (i) การใส่ปุ๋ย เพื่อส่งเสริมการพัฒนารูปแบบของผล ให้เริ่มใส่ปุ๋ยเมื่อดอกบาน โดยดำเนินการตามคำแนะนำของทางราชการ และให้บันทึกข้อมูลในแบบบันทึกที่ 4 (ข้อมูลปุ๋ยและสารอื่น ๆ เพื่อเร่งการเจริญเติบโต)

- (ii) การให้น้ำ ควรให้น้ำเมื่อผลลำไย มีอายุ 2 สัปดาห์ หลังดอกบานในอัตราร้อยละ 70 ของอัตราการระเหยน้ำจากผิวดินน้ำชนิด A
- (iii) การตัดแต่งช่อผล ควรมีการตัดแต่งช่อผลเพื่อให้ได้ผลลำไยสมบูรณ์ และมีขนาดสม่ำเสมอ กรณีต้นลำไยออกดอกมาก และติดผลมากกว่า 80 ผลต่อช่อ หรือมีจำนวนช่อผลมากกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนยอดทั้งหมดบนต้น ควรตัดแต่งผลออกจากช่อผลประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวช่อผล หรือให้เหลือจำนวนผลต่อช่อไม่เกิน 80 ผล เมื่อผลมีอายุประมาณ 1 เดือนหลังดอกบาน และให้เลือกรุ่นลำไยที่มีผลมากที่สุดเพียงรุ่นเดียว

2.4.2 การจัดการเพื่อให้ได้ผลิตผลลำไยที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

- 2.4.2.1 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรให้สอดคล้องกับศัตรูลำไยที่สำรวจพบ และให้เป็นไปตามคำแนะนำการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรของทางราชการ และบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกตามภาคผนวก ก (ตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูลำไยและการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร)
- 2.4.2.2 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรต้องให้ถูกต้องตามกฎหมาย มีเลขทะเบียนวัตถุอันตราย และมีคำแนะนำบนฉลากให้ใช้กับลำไย ต้องไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามผลิต นำเข้าส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่ระบุในรายการวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ ต้องหยุดใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ก่อนการเก็บเกี่ยวตามช่วงเวลาที่จะระบุไว้ในฉลากกำกับกับการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรแต่ละชนิด และให้เป็นไปตามคำแนะนำของทางราชการ

2.4.3 การจัดการเพื่อให้ได้ผลิตผลลำไยที่ปลอดภัยจากศัตรูพืช

- 2.4.3.1 ต้องมีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูลำไยที่สำคัญ และป้องกันกำจัดศัตรูลำไยในระยะพัฒนาการ ของผล ตามตัวอย่างในภาคผนวก ค (ตัวอย่างศัตรูลำไยที่ควรเฝ้าระวังและวิธีการสำรวจ)
- 2.4.3.2 ตรวจสอบผลการป้องกันกำจัดศัตรูลำไย และบันทึกข้อมูลผลการตรวจสอบ ตามตัวอย่างแบบบันทึกที่ 5 (ข้อมูลผลการตรวจสอบผลการป้องกันกำจัดศัตรูสำคัญของลำไยก่อนการเก็บเกี่ยว) โดยผลิตผลลำไยที่พร้อมเก็บเกี่ยวต้องไม่เสียหาย หรือเสียหายน้อยมากจากการทำลายของศัตรู ลำไย และต้องไม่พบศัตรูลำไยที่มีชีวิตอยู่บนผลหรือช่อผลลำไย หลังจากเก็บเกี่ยวจากต้นแล้ว ถ้าพบต้องคัดแยกไว้ต่างหาก

2.5 การจัดการในการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวในสวน

2.5.1 ข้อพึงปฏิบัติทั่วไปในการเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- 2.5.1.1 ควรใช้เครื่องมือหรือวิธีการเฉพาะ เพื่อป้องกันการซ้ำหรือเป็นรอยตำหนิเนื่องจากการเก็บเกี่ยว
- 2.5.1.2 ต้องมีวัสดุปรองพื้นในบริเวณพักผลิตผลที่เก็บเกี่ยวในสวน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ สิ่งปฏิภูล เศษดิน และสิ่งสกปรก หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอื่นๆ จากพื้นดิน
- 2.5.1.3 ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุและการขนส่งผลิตผล ต้องแยกต่างหากจากภาชนะที่ใช้ในการขนย้ายหรือขนส่งวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร หรือปุ๋ย เพื่อป้องกันการปนเปื้อน ทั้งทางเคมีชีวภาพและกายภาพ ที่เป็นอันตรายต่อการ บริโภคและสร้างความเสียหายแก่ผลิตผล
- 2.5.1.4 ในกรณีที่ไม่สามารถแยกภาชนะบรรจุผลิตผลและภาชนะขนย้ายสารเคมีหรือปุ๋ยได้ ต้องทำความสะอาดเพื่อป้องกันการปนเปื้อนดังกล่าว
- 2.5.1.5 ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุขั้นต้นเพื่อการขนถ่ายภายในสวนไปยังพื้นที่คัดแยกบรรจุต้องเหมาะสมมีวัสดุกรุภายในภาชนะเพื่อป้องกันการกระแทกเสียดสี
- 2.5.1.6 การจัดวางผลิตผลในบริเวณพักผลิตผลที่เก็บเกี่ยวในสวนต้องเหมาะสม สามารถป้องกันการเกิดรอยแผลที่เกิดจากการชูดขีด หรือกระแทกกันระหว่างผล รวมทั้งปัญหาการเสื่อมสภาพของผลิตผลอันเนื่องมาจากความร้อน และแสงแดด
- 2.5.1.7 การเคลื่อนย้ายผลิตผลภายในสวน ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

2.5.2 วิธีการเก็บเกี่ยว

- 2.5.2.1 ต้องเก็บผลที่มีพัฒนาการเหมาะสมกับพันธุ์ และแหล่งปลูก โดยเก็บเกี่ยวลำไยเมื่อแก่ได้ที่
- 2.5.2.2 เก็บเกี่ยวด้วยความระมัดระวังและควรเก็บเกี่ยวให้มีใบแรกติดช่อผลไปด้วย
- 2.5.2.3 รวบรวมช่อผลลำไยที่เก็บเกี่ยวแล้วใส่ภาชนะบรรจุที่กรุภายในด้วยวัสดุที่สะอาด เพื่อป้องกัน มิให้ผลกระแทกซ้ำ จากนั้นขนย้ายไปยังสถานที่คัดแยก หรือที่พักผลิตผลภายในสวนหรือในที่ร่ม

2.5.3 การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- 2.5.3.1 ขนย้ายผลิตผลลำไยจากบริเวณที่เก็บเกี่ยว ไปยังสถานที่คัดแยกภายในสวน ด้วยความระมัดระวังทันทีที่เก็บเกี่ยวเสร็จ
- 2.5.3.2 กรณีต้องการจำหน่ายเป็นลำไยช่อ ตัดแต่งช่อลำไยให้ก้านช่อมีความยาวประมาณ 15 เซนติเมตร และตัดผลที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่เกินกว่าขนาดผลเฉลี่ยในช่อนั้นออก เพื่อให้ผลภายในช่อมีขนาดสม่ำเสมอ โดยยอมให้มีผลที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่เกินกว่าขนาดผลเฉลี่ยในช่อปนได้ไม่เกิน ร้อยละ 20 ของจำนวนผลในช่อ กรณีต้องการจำหน่ายเป็นผล

- เดี่ยว ให้แต่งขั้วผล ให้มีก้านติดอยู่ไม่ยาวกว่า 5 มิลลิเมตร และยอมให้มีผลขนาดเล็กหรือใหญ่เกินกว่าขนาดผลเฉลี่ยในตะกร้า ปนได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนผล
- 2.5.3.3 คัดแยกผลหรือช่อผลที่เสียหายจากการเก็บเกี่ยว หรือมีตำหนิจากศัตรูลำไยแยกไว้
- 2.5.3.4 เรียงช่อผลในภาชนะบรรจุที่รองด้วยวัสดุกันกระแทกให้ได้น้ำหนักสุทธิตามที่ระบุไว้แล้วปิดทับด้วยวัสดุกันกระแทกก่อนปิดฝาภาชนะบรรจุ
- 2.5.3.5 ควรจัดทำบันทึกข้อมูลการเก็บเกี่ยวและการคัดบรรจุลำไย ตามตัวอย่างแบบบันทึกที่ 6 (การเก็บเกี่ยวและการคัดบรรจุลำไย)
- 2.5.4 การขนส่งผลิตผลไปยังจุดรวบรวมสินค้า
- 2.5.4.1 ให้ขนส่งลำไยที่บรรจุภาชนะแล้วด้วยความระมัดระวัง และขนส่งไปยังจุดรวบรวมสินค้าทันทีที่เก็บเกี่ยวและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวในสวนเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- 2.6 การจัดการเพื่อควบคุมการคละปนของผลิตผลด้วยคุณภาพกับผลิตผลคุณภาพ
- 2.6.1 การจัดการทั่วไปเพื่อควบคุมการคละปน
- 2.6.1.1 มีกระบวนการคัดแยกให้ได้ผลิตผลที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- 2.6.1.2 มีพื้นที่การจัดวางแยกผลิตผลที่ด้วยคุณภาพเป็นสัดส่วน
- 2.6.1.3 มีแผนการใช้ประโยชน์จากผลิตผลที่ด้วยคุณภาพ
- 2.6.2 ตรวจสอบการคละปนของผลิตผลลำไยที่ไม่ได้ขนาด
- 2.6.2.1 ตรวจสอบและสังเกตช่อผลลำไยที่เก็บเกี่ยวและตัดแต่งช่อผลแล้ว หากพบว่ายังคงมีผลที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่าขนาดผลเฉลี่ยภายในช่อ ต้องตัดผลนั้นออก หรือหากพบว่าช่อผลในภาชนะบรรจุมีขนาดไม่สม่ำเสมอ ให้คัดช่อผลที่มีขนาดไม่สม่ำเสมอออก
- 2.6.2.2 เรียงช่อผลที่ผ่านการตรวจสอบการคละปนแล้วในภาชนะบรรจุ หรือเรียงภาชนะบรรจุที่ผ่านการตรวจสอบการคละปนแล้วให้เป็นระเบียบบนแท่นรองรับสินค้าหรือบนวัสดุสะอาดสำหรับปูรองพื้นเพื่อป้องกันการปนเปื้อน
- 2.6.3 การตรวจสอบการคละปนและคัดแยกผลิตผลลำไยที่มีศัตรูเข้าทำลาย
- 2.6.3.1 ตรวจสอบและตัดผลลำไยที่มีศัตรูทำลายทิ้งไป หรือคัดแยกช่อผลลำไยที่มีศัตรูเข้าทำลายแยกไว้ต่างหาก
- 2.7 การบันทึกและการจัดเก็บ
- 2.7.1 เอกสารหรือแบบบันทึก ต้องจัดทำให้เป็นปัจจุบันสำหรับการผลิตในฤดูกาลนั้น ๆ รวมทั้งต้องมีการบันทึกข้อมูลให้ครบถ้วน และลงชื่อผู้ปฏิบัติงานทุกครั้งที่มีการบันทึกข้อมูล

- 2.7.2 ในกรณีที่มีแปลงปลูกมากกว่า 1 แปลง ต้องแยกบันทึกข้อมูลเป็นรายแปลงปลูก
- 2.7.3 ให้มีการจัดเก็บเอกสารเป็นหมวดหมู่ แยกเป็นฤดูกาลผลิตแต่ละฤดูกาล เพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบ และการนำมาใช้
- 2.7.4 เก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้เป็นอย่างดี อย่างน้อย 3 ปีของการผลิตติดต่อกัน หรือตามที่ผู้ประกอบการ หรือประเทศคู่ค้าต้องการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

ตัวอย่าง
แบบบันทึกที่ 1 (หน้า 1/4)
ข้อมูลทั่วไปของเจ้าของสวน

ข้อมูลประจำปี

ชื่อเจ้าของสวน (นาย/ นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

เลขทะเบียนเจ้าของสวน จำนวน.....ไร่ แยกเป็น.....แปลงปลูก

ที่อยู่ ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....เลขที่.....

ถนน.....ตรอก/ซอย.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

e-mail.....website.....

ชื่อผู้ติดต่อหรือผู้แทน

(นาย/ นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

ที่อยู่ ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....เลขที่.....

ถนน.....ตรอก/ซอย.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

e-mail.....website.....

ลงชื่อผู้ประกอบการ.....
(.....)

ลงชื่อผู้ติดต่อหรือผู้แทน.....
(.....)

ตัวอย่าง
แบบบันทึกที่ 1 (หน้า 2/4)
ข้อมูลทั่วไปของเจ้าของสวน

ชื่อเจ้าของสวน นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....

เลขทะเบียนเจ้าของสวน

ที่ตั้งแปลงปลูก เลขที่.....หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

รวมทั้งสิ้น จำนวนแปลงปลูก จำนวน.....ไร่

แผนผังที่ตั้งแปลงปลูก แสดงเส้นทางคมนาคม และสถานที่สำคัญในบริเวณใกล้เคียง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังแปลงปลูก

N

ตัวอย่าง
แบบบันทึกที่ 1 (หน้า 3/4)
ข้อมูลทั่วไปของเจ้าของสวน

แปลงปลูกที่.....ปีที่ดำเนินการ.....
ที่ตั้งแปลงปลูก หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....พื้นที่.....ไร่

1.1 พันธุ์ที่ปลูก

พันธุ์.....ระยะปลูก.....จำนวนต้น.....วันที่ปลูก(อายุต้น).....
พันธุ์.....ระยะปลูก.....จำนวนต้น.....วันที่ปลูก(อายุต้น).....
พันธุ์.....ระยะปลูก.....จำนวนต้น.....วันที่ปลูก(อายุต้น).....
พันธุ์.....ระยะปลูก.....จำนวนต้น.....วันที่ปลูก(อายุต้น).....

1.2 ระบบน้ำที่ใช้.....อัตราการจ่ายน้ำ.....ลิตร/ชั่วโมง

1.3 ประเภทดิน.....

1.4 ประวัติการใช้พื้นที่การผลิต ก่อนปลูกพืชปัจจุบันย้อนหลัง 3 ปี

- พื้นที่ไม่เคยใช้ประโยชน์ทางการเกษตร
พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ชนิดของพืชที่เคยปลูกมาก่อน ปีที่ 1.....
ปีที่ 2
ปีที่ 3

1.5 ประวัติการแพร่ระบาดของศัตรูพืช และการกำจัด

ชื่อ ศัตรูพืชปีที่ระบาด.....พื้นที่ระบาด ร้อยละการกำจัด.....
ชื่อ ศัตรูพืชปีที่ระบาด.....พื้นที่ระบาด ร้อยละการกำจัด.....
ชื่อ ศัตรูพืชปีที่ระบาด.....พื้นที่ระบาด ร้อยละการกำจัด.....
ชื่อ ศัตรูพืชปีที่ระบาด.....พื้นที่ระบาด ร้อยละการกำจัด.....
ชื่อ ศัตรูพืชปีที่ระบาด.....พื้นที่ระบาด ร้อยละการกำจัด.....

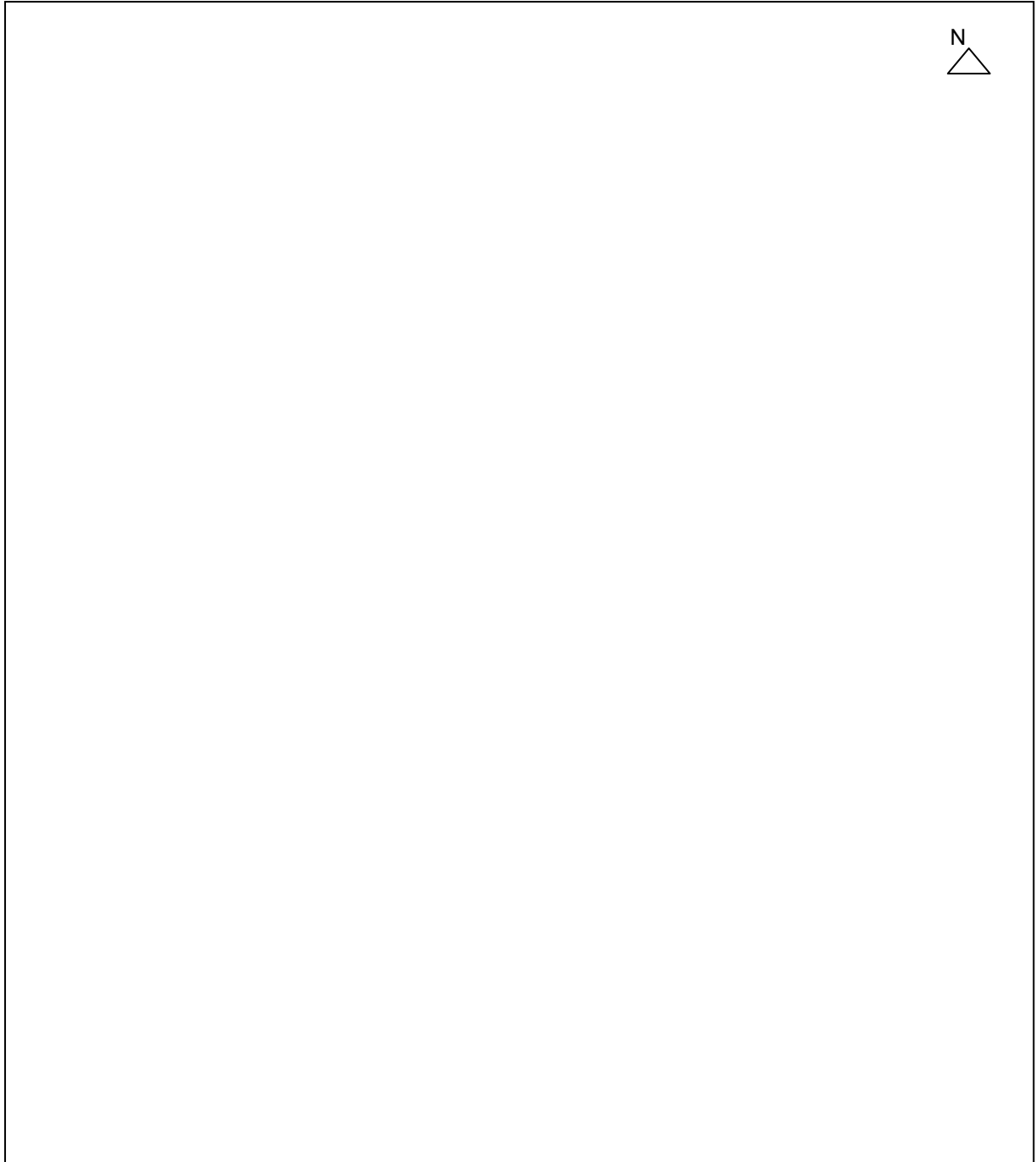
1.6 ข้อมูลอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....

ตัวอย่าง**แบบบันทึกที่ 1 (หน้า 4/4)****ข้อมูลทั่วไปของเจ้าของสวน**

แปลงปลูกที่.....ปีที่ดำเนินการ.....

แผนที่ภายในแปลงปลูก (ระบุ แหล่งน้ำ อาคารที่ปรากฏในแปลงปลูก)

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างศัตรูลำไยที่ควรเฝ้าระวัง และวิธีการสำรวจ

ศัตรูลำไย

ช่วงเวลา	ศัตรูลำไยที่ควรเฝ้าระวัง	วิธีการสำรวจและพิจารณา ความเสียหายในระดับเศรษฐกิจ
ช่วงเตรียมความ สมบูรณ์ของต้น หลังการเก็บเกี่ยว	หนอนชอนใบ ไผ่มีขนาดเล็กมาก สีครีม มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ต้องใช้แว่นขยาย พบไผ่บนยอดอ่อนที่ไผ่ยังไม่คลี่ หนอนมีสีครีมเจาะเข้าทำลายยอดอ่อน ไผ่อ่อน และเส้นกลางใบ ส่วนที่ถูกทำลายจะแห้งตาย หนอนโตเต็มทีขนาดลำตัวยาว 1 เซนติเมตร เข้ากัดแต่ที่ใบแก่ ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อขนาดเล็ก เคลื่อนไหวรวดเร็วชอบหลบใต้ใบที่หนาที่บ	สุ่มสำรวจต้นละ 10 ซ่อ จำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนต้น แต่ไม่เกิน 20 ต้นต่อแปลง เมื่อพบอาการยอดแห้งหรือใบอ่อนถูกทำลายมากกว่าร้อยละ 25 ของใบอ่อนที่สุ่มสำรวจต่อแปลง ให้ป้องกันกำจัดด้วยวัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือวิธีการอื่นตามคำแนะนำของทางราชการ
	หนอนเจาะกิ่ง เป็นหนอนผีเสื้อมีสีแดงเข้ม เมื่อโตเต็มทีขนาดลำตัวยาว 3-5 เซนติเมตร หากหนอนเจาะเข้าทำลายกิ่งหรือลำต้น จะมีขุยสีน้ำตาลตามส่วนที่ถูกเจาะทำลาย ทำให้กิ่งแห้งและหักโค่น	เมื่อสำรวจพบการทำลาย ต้องตัดกิ่งแห้งที่มีหนอนเผาทำลาย และเมื่อพบรูหนอนเจาะตามกิ่ง และลำต้น ให้ป้องกันกำจัดด้วยวัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือวิธีการอื่นตามคำแนะนำของทางราชการ
	ไรสีขา มีขนาดเล็กมาก สีชมพูเรื่อ ๆ ไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า ดูดกินน้ำเลี้ยงบนยอดอ่อน ช่อดอก และหลบซ่อนตามซ้นส่วนที่ถูกทำลาย ส่วนที่ถูกทำลายจะแสดงอาการแตกพุ่มฝอยเหมือนไม้กวาดหรือคล้ายกับอาการของโรคพุ่มไม้กวาด มักพบทำลายอย่างรุนแรงในต้นที่มีอายุมากทำให้ต้นทรุดโทรม	เมื่อสำรวจพบยอดมีอาการแตกพุ่มคล้ายไม้กวาด ให้ตัดและเผาทำลาย หากมีการทำลายเป็นบริเวณกว้าง ป้องกันกำจัดด้วยวัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือวิธีการอื่นตามคำแนะนำของทางราชการ

ช่วงเวลา	ศัตรูลำไย	วิธีการสำรวจและพิจารณา ความเสียหายในระดับเศรษฐกิจ
	โรคราน้ำฝนหรือโรคผลเน่าและใบไหม้ ทำให้เกิดเป็นแผลไหม้สีน้ำตาลดำ ขนาด และรูปร่างแผลไม่ชัดเจน	สำรวจเมื่อพบอาการโรค ให้เก็บผลและ ใบลำไยที่เป็นโรคที่ร่วงหล่นบนพื้นดินทำลาย นอกแปลง และให้ป้องกันกำจัดโดยใช้วัตถุ อันตรายทางการเกษตร หรือวิธีอื่นตาม คำแนะนำของทางราชการ
	โรคพุ่มไม้กวาด เกิดจากเชื้อไฟโตพลาสมา หรือ มายโคพลาสมาทำให้ส่วนที่เป็นตาเกิด อาการแตกฝอยเป็นมัดไม้กวาดหาก รุนแรงจะทำให้ต้นทรุดโทรม	สำรวจเมื่อพบอาการโรคต้องตัดแต่งกิ่งเป็น โรคออกเฝาทิ้งและให้ป้องกันกำจัดโดยใช้ วัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือวิธีอื่นตาม คำแนะนำของทางราชการ
ช่วงพัฒนาการติด ดอกออกผล	มวนลำไย มวนลำไยจะวางไข่บนช่อดอก หรือผล อ่อน เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 14 ฟอง ตัวอ่อน และ ตัวเต็มวัยจะปล่อยสารที่มีกลิ่น เหม็นฉุนออกมาทำลายยอดอ่อน ช่อ ดอก และ ผลอ่อน เมื่อได้รับการ กระทบกระเทือนทำให้ยอดอ่อน หรือช่อ ดอกแห้ง ส่วนใบอ่อน และผลอ่อนเป็น แผล มีจุดสีดำเทา	เก็บไข่และตัวอ่อนที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มทำลาย หากพบไข่จำนวนมาก แต่ไม่ถูกแตนเบียน ทำลาย ให้ป้องกันกำจัดโดยใช้วัตถุอันตราย ทางการเกษตร หรือวิธีอื่นตามคำแนะนำของ ทางราชการ
	ไรสีขา	เมื่อสำรวจพบยอดมีอาการแตกพุ่มคล้ายไม้ กวาดให้ตัดและเผาทำลาย หากมีการทำลายเป็น บริเวณกว้าง ป้องกันกำจัดโดยใช้วัตถุอันตราย ทางการเกษตร หรือวิธีการอื่นตามคำแนะนำ ของทางราชการ

ช่วงเวลา	ศัตรูลำไย	วิธีการสำรวจและพิจารณา ความเสียหายในระดับเศรษฐกิจ
	<p>เพลี้ยหอย</p> <p>ไข่ฟักภายในตัวแม่ ออกเป็นตัวอ่อนกระจายหาแหล่งอาหารทั่วต้น และเกาะติดถาวรกับแหล่งอาหารนั้น โดยเพลี้ยหอย จะสร้างไขสีน้ำตาลครีมหรือขาวหุ้มตัวทำให้กำจัดได้ยากขึ้น</p>	<p>สำรวจการเข้าทำลาย ทุก 7 วัน ตั้งแต่อายุผล 2 สัปดาห์หลังดอกบาน จนถึง 15 วันก่อนเก็บเกี่ยว โดยสุ่มนับต้นละ 10 ซ่อ จำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนต้น แต่ไม่เกิน 20 ต้นต่อแปลง เมื่อพบตัวเต็มวัยมากกว่า 10 ตัวต่อซ่อผล ให้ป้องกันกำจัดโดยใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือวิธีอื่นตามคำแนะนำของทางราชการ</p>
<p>ช่วงพัฒนาการของผล</p>	<p>เพลี้ยแป้ง</p> <p>ไข่ฟักภายในตัวแม่ ออกเป็นตัวอ่อนกระจายไปทั่วต้น เพลี้ยแป้งจะสร้างเส้นแป้งฟูสีขาวหุ้มตัว และถ่ายมูลเป็นน้ำหวานซึ่งจะเป็นอาหารของมดดำ มดดำไม่ใช่ศัตรูของลำไย แต่จะเป็นพาหะนำเพลี้ยแป้งไปปล่อยไว้ตามผล เมื่อมีการระบาดของเพลี้ยแป้ง จึงมักพบมดดำร่วมอยู่ด้วย</p>	<p>สำรวจการเข้าทำลาย ทุก 7 วัน ตั้งแต่อายุผล 2 สัปดาห์หลังดอกบาน จนถึง 15 วันก่อนเก็บเกี่ยว โดยสุ่มนับต้นละ 10 ซ่อ จำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนต้น แต่ไม่เกิน 20 ต้นต่อแปลง หากสำรวจพบตัวมีชีวิตเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ให้ป้องกันกำจัดโดยใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือวิธีอื่นตามคำแนะนำของทางราชการ</p>
	<p>หนอนเจาะขั้วลิ้นจี่</p> <p>ไข่สีเหลืองครีม มีขนาดเล็กมากมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ต้องใช้แว่นขยาย ตัวหนอนสีครีมปนเขียว ขนาดลำตัวยาว 1.0 – 1.5 เซนติเมตร เจาะทำลายยอดอ่อน ดอกและผล ทำให้ผลร่วง ทำลายรุนแรงเมื่อผลเริ่มเปลี่ยนสีจนถึงระยะเก็บเกี่ยว</p>	<p>สำรวจทุก 7 วัน ตั้งแต่อายุผล 2 สัปดาห์หลังดอกบาน จนถึง 15 วันก่อนเก็บเกี่ยว โดยสำรวจผลร่วง ถ้าพบมีหนอนทำลาย ให้สำรวจโดยสุ่มนับต้นละ 10 ซ่อ จำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนต้น แต่ไม่เกิน 20 ต้นต่อแปลง หากสำรวจพบหนอนเข้าทำลายเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 5 ให้ป้องกันกำจัดโดยใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือวิธีอื่นตามคำแนะนำของทางราชการ</p>

ช่วงเวลา	ศัตรูลำไย	วิธีการสำรวจและพิจารณา ความเสียหายในระดับเศรษฐกิจ
	<p>ผีเสื้อมวนหวาน เป็นผีเสื้อกลางคืน ขนาดปีกกว้าง 3-5 เซนติเมตร ปีกคู่หน้าสีน้ำตาล คู่หลังสีเหลืองทอง มีลายรูปไตหรือตัวซีสีดำ ตาสีแดง สะท้อนไฟ ผีเสื้อเจาะและดูดกินน้ำหวานจากผล</p>	<p>สำรวจผลร่วง จากการเข้าทำลายของผีเสื้อมวนหวาน ทุก 7 วัน ในระยะผลแก่ว่ามีรอยเจาะหรือมีน้ำหวานไหลเยิ้มจากรูที่เจาะ ให้ป้องกันกำจัดโดยใช้โดยใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรหรือวิธีอื่นตามคำแนะนำของทางราชการ</p>
	<p>โรคราน้ำฝน หรือโรคผลเน่า</p>	<p>สำรวจทุก 7 วัน เมื่อผลอายุ 4 สัปดาห์หลังดอกบาน จนถึง 30 วันก่อนเก็บเกี่ยว หากพบอาการโรค 1 ซ่อผล ให้ป้องกันกำจัดโดยใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือวิธีอื่นตามคำแนะนำของทางราชการ</p>